

נשיא המדינה

ירושלים, כ"ו בתמוז תשע"ח
09 ביולי 2018

לכבוד

ראש הממשלה, ח"כ בנימין נתניהו
יושב ראש הכנסת, ח"כ יואל אדלשטיין
יושב ראש הוועדה המשותפת לוועדת הכנסת ולוועדת החוקה, חוק ומשפט, ח"כ אמיר אוחנה
חברי הוועדה וחברי הכנסת

מכובדיי,

1. מונחת על שולחנכם הצעת חוק יסוד: ישראל – מדינת הלאום של העם היהודי. הצעה זו, מעצם הגדרתה, עוסקת בנימיה החוקתיים העדינים ביותר של מדינת ישראל. בהתאם לכך, מתנהלים כל העת דיונים משמעותיים וחיוניים בסעיפי החוק שעברו לאורך השנים שינויי נוסח כאלה ואחרים.
2. בהמשך לשיחתי עם ראש הממשלה, אני פונה גם אליכם בצעד חריג, על מנת להסב את תשומת ליבכם לנוסח סעיף 7(ב) להצעת החוק, הקובע כי: "המדינה רשאית לאפשר לקהילה, לרבות בני דת אחת או בני לאום אחד, לקיים התיישבות קהילתית נפרדת."
3. התיקון לפקודת האגודות השיתופיות, הידוע בכינויו "חוק ועדות קבלה", עבר בכנסת בשנת 2011 בעת כהונתי כיושב ראש הכנסת ה-18. חוק זה מגן על זכותם של ישובים קהילתיים קטנים לשמור על המרקם החברתי והתרבותי של היישוב, ולסרב לקבל מועמדים ליישוב הקהילתי אשר פוגעים במרקם זה. לצד זה קובע החוק כי ועדת הקבלה של היישוב לא תסרב לקבל מועמד מטעמי גזע, דת, מין, לאום, מוגבלות, מעמד אישי, גיל, הורות, נטייה מינית, ארץ מוצא, השקפה או השתייכות מפלגתית-פוליטית. החוק שהתקבל בכנסת לאחר דיונים רבים, שיקף את מחויבותה של הכנסת לאפשר לקהילות שונות לשמור על זהותן הייחודית כמו גם לשמר את היכולת להגשמת החזון הציוני במדינת ישראל, בפרט בנגב ובגליל. **חוק זה, עם כל המורכבות שבו, ביקש לשקף את האיזון העדין שבמרכיביה של מדינת ישראל כמדינה יהודית ודמוקרטית. החיפוש המתמיד אחר איזון זה, והשמירה עליו, הוא מחויבותה העליונה של כנסת ישראל.**
4. בדומה ל"חוק ועדות קבלה", שנתקבל בהמשך לפסיקת בג"ץ בעניין קעדאן, מבקש סעיף 7(ב) לאפשר לקהילות לשמור על זהותן הייחודית. אולם, בניגוד לחוק זה, הסעיף בנוסח העומד בפניכם היום קובע כי ניתן לסרב לקבל מועמד לקהילה, למעשה, מכל טעם שהוא, לרבות מטעמי דת ולאום.
5. אני חושש כי האופן הרחב שבו נוסח סעיף זה, ללא איזונים, עלול לפגוע בעם היהודי, ביהודים ברחבי העולם ובמדינת ישראל, ואף יכול לשמש כנשק בידי אויבינו.
6. אני מבקש גם להפנות את מבטינו פנימה, לתוככי החברה הישראלית: האם בשם החזון הציוני אנו מוכנים לתת יד להפליה והדרה של איש או אישה על רקע מוצאם? הנוסח המוצע של סעיף 7(ב) העומד בפניכם לדיון, מאפשר למעשה לכל קהילה, בצורה הרחבה ביותר וללא שום הגבלה או איזון, להקים יישוב ללא מזרחיים, ללא חרדים, ללא ללא דרוזים, ללא להט"ב. האם זו משמעותו של החזון הציוני? בטוחני כי לא זאת הייתה כוונת מציעי החוק, וכי אין זאת כוונתכם, חברי הוועדה, חברי הכנסת.

7. לאור האמור לעיל אני שב ומבקש מכם לבחון מחדש ולעומקן את השלכותיו ומשמעותיותו של הנוסח המוצע בסעיף האמור. בטוחני כי כנסת ישראל תפעל באחריות המתבקשת ביחס לחוק יסוד זה, המבקש להוסיף פרק בחוקתה המתהווה של מדינת ישראל, כמדינה יהודית ודמוקרטית.

בברכה,

ראובן רובין
~~ראובן (רובי) רובין~~
ירושלים